

עירובין צד. (משנה שנייה) עד צה. (סוף הפרק)

משנה

- חצר שנפרצה לרה"ר מ2 רוחותיה.
- בית שנפרץ מ2 רוחותיו.
- מבוי שניטלה קורתו או לחיו.

האם מותר להמשיך לטלטל במקומות אלו (כדין רה"י)?

ר' יהודה: מותר באותה שבת, ואסור בשבתות הבאות.

ר' יוסי: אסור אף באותה שבת. (ע"פ ביאור הגמ')

רב: הלכה כר' יוסי.
שמואל: כשנפרצה לכרמלית: הלכה כר' יהודה.
כשנפרצה לרה"ר: הלכה כר' יוסי.

כך פסיקת שמואל בענייני מחיצות. ואילו בענייני עירובין, שמואל פסק תמיד כר' יהודה.

כי גם אם בטעות יטלטל ממקומות אלו החוצה (לכרמלית) - אין כאן איסור מהתורה.

ביאור המקרים של חצר ובית שבמשנה:

שיטת רב:

יש פירצה אחת הממוקמת בקרן זוית (=2 רוחותיה). גודל הפירצה קטן מ' אמות.

פירצה זו לא יכולה להיחשב כפתח, כי אנשים לא עושים פתח בקרן זוית. תקרת הבית בשיפוע (ולחצר אין תקרה), ולכן לא ניתן לומר 'פי תקרה יורד וסותם'.

שמואל לא מקבל את הסבר רב, מכיוון שלא כתוב במשנה שתקרת הבית היא בשיפוע.

שיטת שמואל:

חצר:

הפירצות ממוקמות ב2 רוחות החצר.

גודל כל פירצה גדול מ' אמות (ולכן לא יכולות להיחשב כפתח).

הסיבה שהמשנה נקטה 2 פירצות (ולא הסתפקה בפירצה אחת מעל י' אמות ברוח אחת) זה רק בגלל הסיפא של המשנה (ששם דוקא 2 פירצות).

בית:

יש פירצה אחת הממוקמת בקרן זוית (=2 רוחותיה).

מבנה הפירצה בצורת זיגוג (בעל 4 שלבים). (ראה ציור ברש"י)

סך גודל הפירצה גדול מ' אמות. (ראה תוס' ד"ה וקירוי)

על אף שתקרת הבית ישרה - לא אומרים 'פי תקרה יורד וסותם' ב4 מקומות ביחד.

רב לא מקבל את הסבר שמואל, מכיוון שלדעת רב כן אומרים 'פי תקרה יורד וסותם' גם ב4 מקומות ביחד.

מה דין אכסדרה (=תקרה על 4 עמודים) בבקעה?

<u>שיטה ב'</u>	<u>שיטה א'</u>
<p><u>אם אורך כל צד קטן מ' אמות:</u></p> <p><u>רב:</u> רה"י. (כן אומרים 'פי תקרה' 4 רוחות ביחד)</p> <p><u>שמואל:</u> כרמלית. (לא אומרים 'פי תקרה' 4 רוחות יחד, אלא רק עד 3 רוחות יחד)</p>	<p><u>אם אורך כל צד קטן מ' אמות:</u></p> <p><u>רה"י:</u> (כי כל צד נחשב כפתח)</p>
<p><u>אם אורך כל צד גדול מ' אמות:</u></p> <p>כרמלית. (לא אומרים 'פי תקרה' באורך שכזה)</p>	<p><u>אם אורך כל צד גדול מ' אמות:</u></p> <p><u>רב:</u> רה"י. (כן אומרים 'פי תקרה' 4 רוחות ביחד)</p> <p><u>שמואל:</u> כרמלית. (לא אומרים 'פי תקרה' 4 רוחות יחד, אלא רק עד 3 רוחות יחד)</p>

(ראה תוס' ד"ה בעשר)

שמואל בוודאי לא סובר כדעת אב"י במקרה זה.

ייתכן שאף רב יודה במקרה זה לדברי רבא (=שמואל) שלא אומרים 'פי תקרה', כיוון שפה הקורות שעל העמודים לא נעשו לשם סוכה.

סיכך על גבי אכסדרה (ולא בנה מחיצות) - האם הסוכה כשרה?

אב"י: כן. (כן אומרים 'פי תקרה' 4 רוחות ביחד)

רבא: לא. (לא אומרים 'פי תקרה' 4 רוחות ביחד)

משנה

מבנה של 2 מחיצות (זה מול זה) ותקרה על גבן:

ר' יהודה: דינו כרה"י. (ומותר לטלטל)

חכמים: אין דינו כרה"י. (ואסור לטלטל)

מבוי המפולש (שפתוח משני צידיו, זה מול זה):

ר' יהודה: דינו כרה"י.
(ולכן ניתן להניח לחי/קורה בשני הצדדים ולעשות שיתוף מבוי ואז מותר לטלטל בכולו).

חכמים: אין דינו כרה"י.

הנימוק:
רבה (שנדחה): אומרים פי תקרה יורד וסותם ב2 הרוחות הפרוצות, ואז יש 4 מחיצות.
אב"י: הואיל ויש לו 2 מחיצות דינו מהתורה כרה"י.

רב אשי טוען שרבה צודק, כי לפי אב"י יש כפילות במשנה. (וראה ביאור נוסף ברש"י)

הנימוק:
הואיל ויש לו 2 מחיצות דינו מהתורה כרה"י.